

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3-3878

NO. 114. — ŠTEV. 114.

NEW YORK, WEDNESDAY, MAY 16, 1934. — SREDA, 16. MAJA 1934

VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

ZVEZNI NACRT ZA POMOČ HIŠNIM POSESTNIKOM

PRIHODNJE LETO BO ZNAŠAL ZVEZNI DOLG NAD TRIDESET TISOČ MILIJONOV DOLARJEV

Predsednik je priporočil kongresu, naj odobri posojila za zgradbe hiš. — Najvišje posojilo za novo hišo ne sme presegati \$20,000. — Mortgage bi bil odplačan v petindvajsetih letih. — Kongresna razprava bo trajala najmanj tri tedne. — Nadaljnje vsote za borbo proti nezaposlenosti.

WASHINGTON, D. C., 15. maja. — Predsednik Roosevelt je danes poslal kongresu poslanico, v kateri zahteva tisoč tristo dvaindvajset milijonov dolarjev za preskrbo dela, direktno pomoč in druge svrehe, ki so v zvezi z borbo proti depresiji.

Večina tega denarja naj bi bila porabljeni za financiranje javnih gradenj in za neposredno podporo nezaposlenim.

Ako se bo kongres zedinil glede predsednikovega programa, bo znašal zvezni dolg dne 30. junija prihodnjega leta skoro dvaintrideset tisoč milijonov dolarjev, kar pomeni najvišjo vsoto v fiskalni zgodovini dežele.

V poslanici je rečeno:

— Zveznega proračuna za leto 1936 ne bo mogoče spraviti v ravnotežje, če pravočasno ne poskrbimo za izdatne davčne vire. Toda ta vsota je potrebna, da se omili bedo med prebivalstvom.

Poslanska zbornica je pred kratkim dovolila za zgradnjo novih cest 460 milijonov dolarjev. Po mnenju predsednika Roosevelta bi v to svrhu povsem zadostovalo sto milijonov dolarjev. Predsednik pravi, da druga javna dela dosti več priporočajo k zaposlitvi nezaposlenih nego gradnja cest.

Iz precej zanesljivega vira se je izvedelo, da namerava vlada obnoviti Civil Works Administration, ki je v pretekli zimi preskrbelata tolifikim nezaposlenim delo in zaslužek.

WASHINGTON, D. C., 15. maja. — Predsednik Roosevelt je v svoji 10,000 besed vsebujoči poslanici priporočil kongresu sprejem predloga za pomoč lastnikom zemljišč, da si morejo zgraditi nove hiše, ali popraviti svoja stara domovanja ali pa plačati dolg na hišo.

Predsednik priporoča v ta namen znesek \$200,000,000, katerega bo upravljala Home Credit Insurance Corporation. V svoji poslanici pravi predsednik, da ima njegov načrt dvojni namen in sicer 1. mnogim brezposelnim preskrbeti koristno delo in 2. ustvariti koristna dela, za katera so družabna in gospodarska povpraševanja.

Po predsednikovem načrtu ne bo samo vlada obložena s tem financiranjem, temveč hoče k temu načrtu pritegniti privatni kapital, ki bo obvarovan kake škode z zavarovalnino, ki je v zvezi s tem načrtom vstanovljena pod imenom Federal Savings and Loan Insurance Corporation s kapitalom \$100,000,000.

Prvi in drugi mortgage bosta po predsednikovem načrtu odpravljena, ker je njihova obrestna mera onemogočila zidanje. Zato pa bodo dajana posojila do 80 odstotkov vrednosti zgradbe. Ta posojila bodo zajamčena z zavarovalnino. Ravno tako bo korporacija dovoljevala posojila za popravila in moderniziranje poslopij.

Posojila za popravila ne smejo v posameznem slučaju presegati \$2000. Za novo stavbo pa bo korporacija dala najvišje posojilo \$20,000. Mortgage pa bo odplačan v 25 letih.

Po tem velikanskem načrtu stopa vlada na polje posojilnice in zavarovalnice. Višine tega kapitala ne more nikdo označiti, segal pa bo v biljone.

Senator Joseph T. Robinson je rekel, da bo o tem predsednikovem priporočil kongresu razpravljal

Trije odvajjalci so priznali svojo krivdo

FRANCIJA SE HOČE POGAJATI GLEDE DOLGA

Bo obnovila pogajanja v Washingtonu, ali pa v Evropi. — Francija čaka na Anglijo.

Pariz, Francija, 15. maja. — Francoska vlada je pripravljena poslati v Washington svoje zastopnike, da obnovi pogajanja za vsojno dolg s predsednikom Rooseveltom.

Francija je pripravljena slediti zgledu Anglije, da se sestane z Rooseveltovo komisijo v Evropi, ali pa da pošte svojo komisijo v Washington v namenu, da doseže v tem kočljivem vprašanju "new deal".

Po poročilih listov pa bo Francija najbrže počakala, da vidi, kaj bo v tem oziru naredila Anglija. Kakor hitro se bo Anglija odločila, kako bo zopet prišla ta pogajanja, bo tudi Francija dočakala svojo smer. Nato bo sledila celo vrsta pogajanj, ki bodo skušala končno veljavno rešiti ta veliki međunarodni problem.

V političnih krogih pričakujejo, da bosta Anglija in Francija v bližini bodočnosti pojasnili svoje stališča. Ako bo konec tega meseca šel ministrski predsednik J. Ramsay MacDonald na razoričitveno konferenco v Ženevo, bo o tej točki razpravljal s francoskim zunanjim ministrom Louisom Barthou.

Angleški zunanji minister Sir John Simon se je v poslanski zbornici izognil odgovoru na vprašanje glede stališča angleške vlade v vojnem dolgu Združenim državam. Poslaneč, ki ga je o tem vprašal, je hotel vedeti, ako bo v tej Anglija plačala sraj del vojnega dolga, nakar je Simon diplomatično odgovoril: — Odvisno je vse od okoliščin, ki bodo tedaj vladale.

VELIKA SUŠA NA ZAPADU

Washington, D. C., 14. maja. — Po največjih ameriških poljedelskih krajih še vedno vlada velika suša. Nekaj dežja je padlo v državah North in South Dakota, Wyoming, Iowa, Nebraska, Kansas in Indiana, toda dejavnost je samo po nekaterih krajih.

Suhu vreme se razteza od kanadske meje do Texas in od Ohio do Rocky Mountains. Pomladansko žito je že večinoma uničeno in sedaj tudi dež že ne bi več mnogo pomagal. Vsled tega je vlada izdelala obsežen načrt za pomoč pri zadetim farmerjem.

NOVI POLJSKI MIN. PREDSEDNIK

Varšava, Poljska, 15. maja. — Leonu Kozłowskemu, poljskemu junikjeru (veleposlankemu) se je posrečilo sestaviti novo ministrstvo.

Kot ministrski predsednik se bo v prvi vrsti zavzemal za agrarno reformo.

najmanj tri tedne. Drugi senatorji pravijo, da zaradi tega priporočila, ki mora priti pred vsemi ostalimi predsednikovimi priporočili najprej na vrsto, kongres v juniju še ne bo mogel biti odgovoren.

PRISTANIŠKI DELAVCI SO SI SVESTI ZMAGE

Zeleznična je ustavila dovoz tovora parobrodni družbi. — Strajk bo razširjen tudi na druge proge.

Pristaniški delaveci — po številu 600 — ki so razglasili strajk proti Clydne-Mallory parobrodni družbi v New Yorku, so v ponedeljek dosegli delno zmago s tem, da so se zeleznične družbe odločile, da vstavijo dovoz tovora za Clyde-Mallory družbo.

International Longshoremen's Association je zagrozila, da bo vstavila večprevoze ladje zeleznic v pristanišču, ako bi zeleznične dovaže tovor za omenjeno parobrodno družbo.

Predsednik umije pristaniških delavcev J. P. Ryan je naznamnil, da je bila stavka razširjena tudi na Morgan črto, ki je last Southern Pacific Company. Delaveci te družbe so že zastavili v Mehikiškem zalivu. Položaj bo postal zelo resen, ker pride v nekaj dneh velik aeroplanski letalo s seboj 628 galon gasolina in ob letalu upata preleteti razdaljo 4600 milij v 40 urah. Vsled temu je na Littorio letališču pri Rimu pričakujemo v sredo zgodbu zjutraj.

Polet ju vodi po severni parobrodni črti in iz Harbor Grace prihaja dočasno, da bosta letala ob newfundlanskem obali zadebla na gosto meglo in močan vzhodni veter. Iz Galvah na Irskem pa poročajo ugodno vreme in irski obalni.

Aeroplanski "Leonardo da Vinci" nosi s seboj 628 galon gasolina in ob letalu upata preleteti razdaljo 4600 milij v 40 urah. Vsled temu je na Littorio letališču pri Rimu pričakujemo v sredo zgodbu zjutraj.

Mestna komisija za poravnava delavskih sporov je povabilo obe stranki, da pošljete svoje začetnike na razgovor, da bo mogoče poravnati spor med družbami in načalnikovimi.

Razširjene so vesti, da bodo zastavili tudi pristaniški delaveci pri Luckenbach parobrodni družbi in Moore & McCormack Company.

Pri vseh družbah stavijo malenčki tovor samo zahtevo za ureditve delovnega časa.

ŽGANJE KOT OMAMNO SREDSTVO

Kansas City, Mo., 15. maja. — V neki tukajšnji bolnišnici je bilo treba operirati šestnajst dni starega otroka. Ker bi dete najbrž ne prenosi etra oziroma klorofora, so mu dali v usta v krpo zavit sladkor in kanili nanj par kapljic žganja. Dete je bilo kmalu popolnoma omamljeno ter je srečno prestalo operacijo.

EKSPOZIJA PLINA V KONGKONGU

Hongkong, Kitajska, 15. maja. — Ko je eksplodiral velik tank za plin v severnem delu Hongkonga, je porušil veliko število hiš, pričemur je bilo ubitih 50 prebivalcev, ki so po večini kitajskih žens in otroci. Tank je bil last južnokitajske plinarme.

Nasproti tanku stojalečih 17 hiš je bilo porušenih. Naenkrat se je vnebo 350.000 kubičnih četrtjev plina. Med prebivalstvom je zavladala velika zmehljjava. Ljudje so begali po ulicah noseč s seboj, kar so mogli pograbiti v zadnjem trenutku. Gasileci so rešili mnogo žena in otrok.

najmanj tri tedne. Drugi senatorji pravijo, da zaradi tega priporočila, ki mora priti pred vsemi ostalimi predsednikovimi priporočili najprej na vrsto, kongres v juniju še ne bo mogel biti odgovoren.

najmanj tri tedne. Drugi senatorji pravijo, da zaradi tega priporočila, ki mora priti pred vsemi ostalimi predsednikovimi priporočili najprej na vrsto, kongres v juniju še ne bo mogel biti odgovoren.

POLET V RIM SE JE IZJALOVIL

Pond in Sabelli sta odletela iz New Yorka. — Nameravala sta pristati na Tiberi pri Rimu, pa jima je vreme prekrizalo načrt.

Veliki aeroplanski letalnični delaveci — po številu 600 — ki so razglasili strajk proti Clydne-Mallory parobrodni družbi v New Yorku, so v ponedeljek dosegli delno zmago s tem, da so se zeleznične družbe odločile, da vstavijo dovoz tovora za Clyde-Mallory družbo.

International Longshoremen's Association je zagrozila, da bo vstavila večprevoze ladje zeleznic v pristanišču, ako bi zeleznične dovaže tovor za omenjeno parobrodno družbo.

Predsednik umije pristaniških delavcev J. P. Ryan je naznamnil, da je bila stavka razširjena tudi na Morgan črto, ki je last Southern Pacific Company. Delaveci te družbe so že zastavili v Mehikiškem zalivu. Položaj bo postal zelo resen, ker pride v nekaj dneh velik aeroplanski letalnični delaveci — po številu 600 — ki so razglasili strajk proti Clydne-Mallory parobrodni družbi v New Yorku, so v ponedeljek dosegli delno zmago s tem, da so se zeleznične družbe odločile, da vstavijo dovoz tovora za Clyde-Mallory družbo.

International Longshoremen's Association je zagrozila, da bo vstavila večprevoze ladje zeleznic v pristanišču, ako bi zeleznične dovaže tovor za omenjeno parobrodno družbo.

Predsednik umije pristaniških delavcev J. P. Ryan je naznamnil, da je bila stavka razširjena tudi na Morgan črto, ki je last Southern Pacific Company. Delaveci te družbe so že zastavili v Mehikiškem zalivu. Položaj bo postal zelo resen, ker pride v nekaj dneh velik aeroplanski letalnični delaveci — po številu 600 — ki so razglasili strajk proti Clydne-Mallory parobrodni družbi v New Yorku, so v ponedeljek dosegli delno zmago s tem, da so se zeleznične družbe odločile, da vstavijo dovoz tovora za Clyde-Mallory družbo.

International Longshoremen's Association je zagrozila, da bo vstavila večprevoze ladje zeleznic v pristanišču, ako bi zeleznične dovaže tovor za omenjeno parobrodno družbo.

Predsednik umije pristaniških delavcev J. P. Ryan je naznamnil, da je bila stavka razširjena tudi na Morgan črto, ki je last Southern Pacific Company. Delaveci te družbe so že zastavili v Mehikiškem zalivu. Položaj bo postal zelo resen, ker pride v nekaj dneh velik aeroplanski letalnični delaveci — po številu 600 — ki so razglasili strajk proti Clydne-Mallory parobrodni družbi v New Yorku, so v ponedeljek dosegli delno zmago s tem, da so se zeleznične družbe odločile, da vstavijo dovoz tovora za Clyde-Mallory družbo.

International Longshoremen's Association je zagrozila, da bo vstavila večprevoze ladje zeleznic v pristanišču, ako bi zeleznične dovaže tovor za omenjeno parobrodno družbo.

Predsednik umije pristaniških delavcev J. P. Ryan je naznamnil, da je bila stavka razširjena tudi na Morgan črto, ki je last Southern Pacific Company. Delaveci te družbe so že zastavili v Mehikiškem zalivu. Položaj bo postal zelo resen, ker pride v nekaj dneh velik aeroplanski letalnični delaveci — po številu 600 — ki so razglasili strajk proti Clydne-Mallory parobrodni družbi v New Yorku, so v ponedeljek dosegli delno zmago s tem, da so se zeleznične družbe odločile, da vstavijo dovoz tovora za Clyde-Mallory družbo.

International Longshoremen's Association je zagrozila, da bo vstavila večprevoze ladje zeleznic v pristanišču, ako bi zeleznične dovaže tovor za omenjeno parobrodno družbo.

Predsednik umije pristaniških delavcev J. P. Ryan je naznamnil, da je bila stavka razširjena tudi na Morgan črto, ki je last Southern Pacific Company. Delaveci te družbe so že zastavili v Mehikiškem zalivu. Položaj bo postal zelo resen, ker pride v nekaj dneh velik aeroplanski letalnični delaveci — po številu 600 — ki so razglasili strajk proti Clydne-Mallory parobrodni družbi v New Yorku, so v ponedeljek dosegli delno zmago s tem, da so se zeleznične družbe odločile, da vstavijo dovoz tovora za Clyde-Mallory družbo.

International Longshoremen's Association je zagrozila, da bo vstavila večprevoze ladje zeleznic v pristanišču, ako bi zeleznične dovaže tovor za omenjeno parobrodno družbo.

Predsednik umije pristaniških delavcev J. P. Ryan je naznamnil, da je bila stavka razširjena tudi na Morgan črto, ki je last Southern Pacific Company. Delaveci te družbe so že zastavili v Mehikiškem zalivu. Položaj bo postal zelo resen, ker pride v nekaj dneh velik aeroplanski letalnični delaveci — po številu

KRATKA DNEVNA ZGODBA

F. W. SIMONS:

PRIPELJAJI IN NAKLJUČJA S KAČAMI

Iz knjige "Kače", ki je pravkar se tenek eurek kačjega strapa, a vi in prih. Golazen se je bila po izšla v Stuttgart. Pisatelj je naj- po vsej sreči je ostalo oko nepriznanih pojavlja poznavalec južnoafriških kač deta. Zdaj mu je strah zares pre- in ustanovitelj znamenitega kače- řel v kosti. Spomnil se je, kaj vse je bil že grozljivega slišal o kačah.

Neverjetno je, kako ljudje dosti- krat komaj za las uidejo kačnjemu piku. Spomnjam se nekega stotnika izven službe, ki si je kupil farmo v okrožju Balfour. Ta farma je bila stala 'mnogo let prazna in postala praveato kačju gnezdo. Res so kače krotile podganjo in mišajo kače in varovale pred to nadlego vse sosedne farme. Toda novi lastnik je moral preživeti prvo leto na farmi v zelo neprijetnih okoliških. V stanovanjskih prostorih so našli in ubili v tem času povprečno vsak dan po eno kačo. Zunaj na polju so bili hosi Črmei v neprestani nevarnosti in so za zahtevali posebne mezdne doklade, ki so jih tudi dobili. Pripovedovali so, kako njihove žene prejkajo vse dni in si iz preveike skrbi potresajo glasovo s peplom.

Nekega dne je ležal stotnik v višči mrežnicu, približno en in četrte metre od tal, in dremlal, v tem ko so njegove mukajoče krave, gagarje race, kokodajsajoče kokoši in kruleče svinje nestrpno čakale na večerno krmiljenje. Ko se je zdramil, je stegnil eno nogo in se hotel po strani zavaliti iz mrežnice; v tistem trenutku je tik ob njegovem ležišču šinila kviška kobra obročarka, ki je srdito hlastila proti njegovemu stegnu. Stotnik je tiko zaklel, potegnil nogo nazaj in zbgan zavzel premišljevati svoj položaj. Opozra je imel pri sebi nobenega. Ker ni bil prav nič ponoven o bojnem načinu kač, saj je bil šele pred kratkim prisel iz Iriske, kjer ni kač, je imel seve pretirane nazore o tem. Tako je tedaj ležal in se ni upal zapustiti mrežnice, v tem, ko je kača navpično vzrvzavama stala poleg njega in napeto stržila. Kobra obročarka more v stanju strahu ali jeze vztrajati v tem položaju skoraj neomejeno dolgo, posebno če predmet, ki je vzbudil njen sum, ostanet viden. To je bila v tem slučaju najhujša mrežnica. Stotnik je ležal kolikor mogoče mirno in upal da se bo kači slednjič vsa stvar zdele prenenuma ter bo vse okrenila glavo, ki je lebdila komaj 30 cm nad njegovim ledjem. Ali ne — vražji mrežnica se ni hotela umiriti, in vsakrat, kadar je mož skušati priti iz nje, se je kobra še strmeje vzpelna v sekala proti njemu.

* * *

Izkušnja, bodisi dobra ali slaba, pride redko kdaj sama. Še tisti večer je spravljal stotnik svoje ujetno izjavljene pščanice v patentno omaro, ki naj bi bil zajamčeno varna pred podganami in kačami. V teku dneva se je bila splažila vanjo skozi odprtlo zaklopko kapske kobre in se v njeni prijetni topoti in temi takoj udomačila. Pišeče, za piščetom je romalo v bači in vsakokrat je moral priti stotnikova goha roka v neposredno bližino kobre, ki se pa ni izda na nobenim gibom. Verdevanje piščankov je spadalo v delokrog stotnikove žene, ki je naslednji dan živalce zopet z golo roko drugo za drugo pobrala iz omare, da bi jih nakrmila. Ko je gospa nazadnje tipala po omari, če je notri še kak piščanek, so se ji prsti doteknili mrzlega kačjega trupa. Po ženski navadi je strahovito zavrstala. Stotnik, ki je sedel ravno pri zajtrku, je planil ven in kača je morata svojo vsiljivost plačati s smrtno.

Hotel je poskiliti čez rob mrežnice, tedaj ga je zadel na vrat in si dobro delo pri "stited linen" ženskih klobukih.

Ira G. Katz,
395—4th Ave., (blizu 28. ceste)
New York City.
3x 15.16&17)

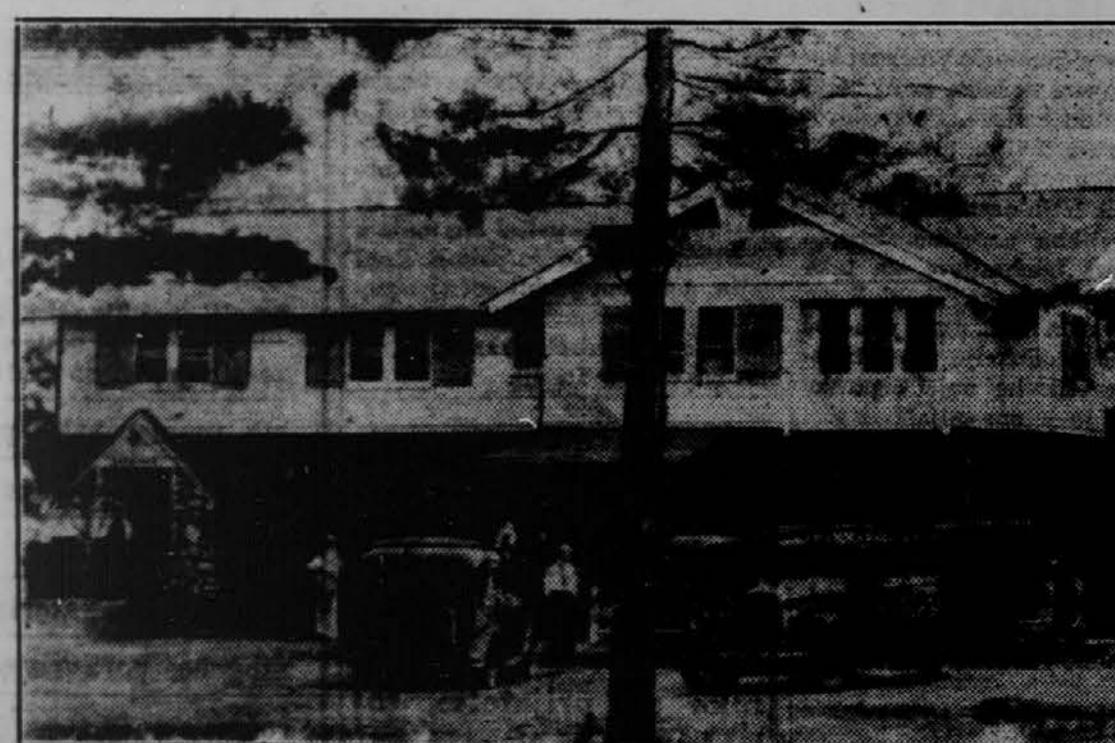
* * *

Na zadnji seji dumajske zdravniške družbe je poročil docent dr. Mandl o edinstvenem bolezniškem primeru. Sedemleten otrok je obolel z zanki vnetja slepiča. Operirali so ga, toda ni se pokazalo nobeno izboljšanje. Sprva niso mogli dognati vzroka za to stanje, potem pa je matična rentgenska preiskava posnela v njegovem trebuhi sliko zobovja. Nova operacija je odprla v trebuhi otokino, v kateri so našli poleg veznega tkiva, hrustanca in las v resnicu.

ZOBOVJE V TREBUHU

Na zadnji seji dumajske zdravniške družbe je poročil docent dr. Mandl o edinstvenem bolezniškem primeru. Sedemleten otrok je obolel z zanki vnetja slepiča. Operirali so ga, toda ni se pokazalo nobeno izboljšanje. Sprva niso mogli dognati vzroka za to stanje, potem pa je matična rentgenska preiskava posnela v njegovem trebuhi sliko zobovja. Nova operacija je odprla v trebuhi otokino, v kateri so našli poleg veznega tkiva, hrustanca in las v resnicu.

ZACASNO DILLINGERJEVO BIVALIŠČE

Na sliki vidite poletno hišo "Little Bohemia" v bližini mesta Mercier, Wis., kjer so pred tedni zvezni agentje presenetili Dillingerja in njegove tovarisce. Dillinger je s tovarški pravčasno pobegnil, ujeli so pa troje mladih deklet, s katerimi se je kratkočas.

zobovje. Takšne tvorbe si današnja medicinska znanost razlagajo precej preprosto. Mati bi morala roditi dvojčke, toda eden izmed njiju je v embrionalnem stanju okrnjal na račun drugega. V razvitem plodu se shramijo potem ostanek nerazvitega in rastejo včasih dalje. V tem primeru je bilo lahko odstraniti takšne okrnjele tvorbe in s tem težave nialega pa-cijenta.

Naj isti seji je predaval prof. Zack o isto tako zanimivem obnovevanju telesne teže pri nekih boleznih. Predavatelj je odkril z obsežnimi opazovanji, da morejo osebe s srčno boleznijo, ki se nagibajo k tošči, pod nekim pogojem sprejemati vodo iz zraka skozkožo, s čimer se pojasašuje fenomen naraščanja teže iz zraka.

EPIDEMIJA HRIPE L. 1946

Hripi je ena onih malezljivih bolezni, ki se pojavi od časa do časa v takem obsegu, da po številu žrtev ne zaostaja daleč od manjšo vojno. Ceprav ji posvečen zdravniška veda vso pozornost, se še ni posrečilo najti proti nji učinkovito sredstvo, niti ne ugotoviti povzročitelja te zahrbne bolezni. Najnovejša teorija o izvoru hripe je ona angleškega zdravnika dr. Howarda Wisea, zanimiva v tem, da bi se dalo, če bi bila pravilna, preprečiti v bodoče širjenje hripe, ki ga napoveduje dr. Wise za leto 1946. Po njegovem meniju prihajajo zarodki hripe iz Kitajske, od koder se širijo po vsem svetu, tudi v one države, ki imajo najstrožjo carinsko kontrolo in varovanje za kitajsko blago.

Zarodki hripe se rode v blatu žolte reke. Po velikih povodnjah ostane na bregovih te kitajske reke mnogo blata, ki se izpremeni na solen v prahu. Veter raznaša prah daleč naokrog in tako pride tudi na ladje, ki ga odpreljejo na vse strani. In v tem prahu so zarodki hripe. Angleški zdravnik podpira svojo trditev z dejstvom, da je bila hripi razširjena najbolj baš v letih, ko je Žolta reka močno prestopila bregove. Te poplavne nastanejo vsakih 28 ali 29 let. Zadnja velika poplava Žolte reke je bila v letih 1889 in 1918, torej baš v letih ko je kosila epidemija hripe.

Tako misli so rojile Petru po glavi in množiče žitake, ki se kača na noge. A kje je kača? Saj jo je bil vendar kanji presenetiti in zgrabit. Ko se tako obrača in suše sem ter tja, zaneti neko pezo na svojem jopiču. Pogleda po sebi nizvod in vidi, kako se je kača zagrizla v jopičev roh, a trup ji blingla nizvod. To je navada te plazivke, da ne izpusti več, kjer je enkrat popadla, marveč čeljutni neizprosno stiska.

Smith je prišel naslednje jutro vesrečen v maju, oddal svoj plen in dobil zarj deset šilingov.

Nekoč ga je ena pičila. Po srečni lotu jo je zvečer malah proti domu, in na ramu mu je visela navadna prevleka za blazine, ki je bila polna načoljenih kač. Ena izmed živali mu je skozi blaglo zasnila svoje strupene čekane v meso. Hitel je do bližnje ceste, počakal na mimo vozec avto in se zatekel k meni.

Dr. Wise pravi, da se nam obeta buda epidemija hripi zopet leta 1946. Preprečili jo bi lahko samo s tem da bi Žolto reko regulirali. Ker pa z regulacijo te reke ni mogoče računati, se moramo pripraviti na nov naskok hripe. Češčimamo dovolj in morda bodo zdravniški dotlej našli učinkovito sredstvo proti tej nevarni bolezni.

In res mu je bila že stokrat šinila v glavo misel, da bi pohegnil s svojo varovanko, da bi ji pomagal zbežati iz tega zanemarjenega okraja in jo odvesti na policijo, ki in se zavzela za njo.

Toda ubogi fant ni živel poguma, da bi bil storil. Bal se je, da bi se mu poskus ne izjavil in da bi s tem nakopal uboči žrtvi na glavo še hujše zlo.

Toda to se ni bila vsa nesreča, ki je težila Petru; razmišljaj je tudi, kako strašno bi bilo, če ne bi vedel, kje je in kako se ji godi.

Včasih se je jezik nase zaradi tolike sebičnosti. Po pravici se je vpraševal, kam lahko privede naklonjenost in navdušenje za ubo dekle.

Mar ni bil sin usmrčenega zločineca, zavrgeno, zaničevano in iz poštene družbe izobčeno bitje! Mar ni pohabljene, ki ga je narava sama zavrgla, ki bo vse živiljenje nosil posledice svoje nesreče?

Če bi ga bila Luiza mogla videti, bi se ji gotovo smilil, kakor se smilijo ljudem reveži, ko so že po naravi zapostavljeni. Toda blazno je bilo misliti, da bi čutila zanj k drugega.

Sicer pa, mar ga ni gnala gola sebičnost, da je hotel osvoboditi Luizo, rešiti jo iz rok svoje nesilne, krute matere?

V trenutkih, ko me je dobro sreča narekoval plemenite misli, je razmišljaj, kako bi mogel to storiti.

Luiza ni bila skoraj nikoli sama z njim. Mati mu ni več zaupala. Že to je bila ovira. Vendar bi si pa lahko izbrala za pogeg trenutek, ko je pijana Fröchardka trdno zaspala.

In od tega trenutka je zrl Peter z večjim zaupanjem na podstrešna vrata, kot da se spominja, kako je bilo tistega dne, ko je odšel v materini odsotnosti na podstrešje, da bi pokramljal z dragom Luizo in jo potolažil.

Često so se zalesketale solze v Petrovih očeh, sreča mu je začelo močneje utripati in ljubezen do Luize je bila od dne do dne večja.

Omenjam vse to, ker gre za ugod v najprestoljivejši dogodek naše povesti.

V hipu, ko je bila Henrika tako čudežno rešena iz jetničnice in ko je odšla po mestu iskat svojo sestro, so se izbirali nad Luizino glavo črni oblaki. Trepetačo v kremljih krute beračice je morala mirno gledati, ka-

146

Pri misli, da bi utegnil Jakob zlorabiti svojo moč proti slabotnemu bitju, da bi postal ubogo dekle žrtev krutega pohoteža in da bi stara ploskala ostudenemu nasilju, se je polaščala Petra divja jeza.

Toda gorje! Bil je kmalu prisiljen izbiti si iz glave drzno misel, da bo branil Luizo.

Ne samo da bi ga Jakob z enim udarcem pobil na tla, temveč bi pahlil v nesrečo še Luizo. Predobro je poznal svojega brata.

Vedel je, da je Jakob suženj strasti in mu nič na svetu sveto. In v strahu za Luizo se mu je zdelo, da je ravnal neprevidno že ko je zdramil bratovo ljubosumnost in se izdal, da je zaljubljen v Luizo.

In vracač se je nemudoma domov, čim je bil njegovo delo končano. Včasih je stopil celo podnevi v Loucinesko ulico pogledat, da li se Jakob slučajno ni vrnil domov.

Toda vsa ta čuječnost je ostala brezspečna in Peter je moral hočeš nočeš priznati, da bi bila Luiza izročena na milost in nemilost brezsrčnemu Jakobu, čim bi ga prinala pohotnost k nji.

Na drugi strani pa Peter ni točno vedel, kako gleda njegov brat na Luizo. Upal je še, da je v držbi svojih razuzdanih pajdajev pozabil na njo.

Toda dokaza ni imel, da je res tako. Kako zvedeti za Jakobove naklepne? Ali bi ne zdramil s tem njegove pohotnosti, ki zdaj morda dremlje?

Tako misli so rojile Petru po glavi in množiče žitake, ki se kača na noge. A kje je kača? Saj jo je bil vendar kanji presenetiti in zgrabit. Ko se tako obrača in suše sem ter tja, zaneti neko pezo na svojem jopiču. Pogleda po sebi nizvod in vidi, kako se je kača zagrizla v jopičev roh, a trup ji blingla nizvod. To je navada te plazivke, da ne izpusti več, kjer je enkrat popadla, marveč čeljutni neizprosno stiska.

Smith je prišel naslednje jutro vesrečen v maju, oddal svoj plen in dobil zarj deset šilingov.

Nekoč ga je ena pičila. Po srečni lotu jo je zvečer malah proti domu, in na ramu mu je visela navadna prevleka za blazine, ki je bila polna načoljenih kač. Ena izmed živali mu je skozi blaglo zasnila svoje strupene čekane v meso. Hitel je do bližnje ceste, počakal na mimo vozec avto in se zatekel k meni.

Dr. Wise pravi, da se nam obeta boda epidemija hripi zopet leta 1946. Preprečili jo bi lahko samo s tem da bi Žolto reko regulirali. Ker pa z regulacijo te reke ni mogoče računati, se moramo pripraviti na nov naskok hripe. Češčimamo dovolj in morda bodo zdravniški dotlej našli učinkovito sredstvo proti tej nevarni bolezni.

Toda ubogi fant ni živel poguma, da bi bil storil. Bal se je, da bi se mu poskus ne izjavil in da bi s tem nakopal uboči žrtvi na glavo še hujše zlo.

Toda to se ni bila vsa nesreča, ki je težila Petru; razmišljaj je tudi, kako strašno bi bilo, če ne bi vedel, kje je in kako se ji godi.

Luiza mu je podala roko.

Torej lahko še malo spim. — je dejala.

Bodite brez skrbi... tu pri vas ostanem.

Trudna sem... hvala vam.

In znova je zaspala. Peter jo je molče gledal in videč, da že spi, je pomislil:

Spanje je za nesrečnega človeka velika dobrota.

Spomnil se je časov, ko mu je bilo po načorni hoji iz okraja v okraj edino veselje, da je lahko legel na otep slame in zaspal.

In takrat je bila edina njegova želja, da bi vsak dan zaslužil za preživljjanje. Ni že vedel, da lahko človek trpi za drugega mnogo bolj nego zase.

(Dalje prihodnjic.)

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo lepih romanov slovenskih in tujih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

ko jo je jel zalezovati podlež, ki je bil pahlil v pogubo uboga Marjana.

Na zadnjem obhodu, ko je Henrika spoznala glas slepe sestre, je izgubila Luiza zadnji žarek upanja, da bo zopet našla svojo sestro, in odločno je izjavila, da ne bo več beračila.

MARIJA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

33

Kar je sedaj gospa Fiedlerjeva govorila o užitku tega večera, je šlo mimo njegovih ušes. Pod utisom tega večera niti ni opazila, da je ni poslušal. In skrivaj vedno obrača svoj prstan, in se vprašuje, kaj naj si želi, ako prstan, kakor v oni pravljici, samo obrne, in se mu bo izpolnila vsaka njegova želja. In tedaj si želi vedno samo Marija naj ne bo nikogar drugega, kot njegova; naj bi ga ne izdala, naj bi se zgodil čudež, da bo zopet stala čista in nedolžna pred njegovim duhom.

In ko nato sedi v svoji sobi na priprostem, pa vendar udobnem divanu, še enkrat pogleda prstan in v zelené živo žareče oči.

— Zakaj si me prevaril? Ali te nisem dal svoji najljubši, da jo varuješ, da jo ohraniš za mene? Zakaj si dovolil, da te je kot po-roštvo ljubezni izročila drugemu? Ne — ne — saj drugega ne more ljubiti, niti tega izgovora ni za njo. Ne ljubi ga — prodala se je samo sijuju in razkošnosti. Kaj vendar bo rekla, ali pa mislila, ko bo od Wenderja izvedela, da sem ta prstan od njega zahteval nazaj? Ali bo saj osramočena, da se je z menoj igrala, me je tako ljubezljivo pogledala, ko sem ji ga nataknal na pust? Ali pa se bo samo zaničljivo smejala nad morem, ki je tako trdno veroval njenem zvestobu? Da je veroval v njo, je moralna vedeni. Saj ji je nekoga dne dejal, da bo nekega dne dal ta prstan ženi, ki jo ljubi, ki jo hči postaviti ob svojo stran. Tega vendar ni mogla napačeno razumeti. Ako ga ni ljubila in ga ni hotela poslušati in ni hotela biti njegova, potem tega prstana ne bi smela od njega sprejeti. Kratko in hidno bi ga moralna odkloniti. Toda v oni urki še ni vedela, da jo je hotel Wendler poročiti — to ji je menda še postalo jasno malo pozneje. Drugače bi se gotovo poročila z njim, če ne bi našla bogatega moža, ki bi do bala brezkrbo življenje. Toda to življenje se ji je zelo preveč uborno, ko jo je shrubil bogat mož — in njenu je dala ta prstan — njegov prstan, katerega bi po vrnitvi od njega zopet zahtevala, da ga z nekaterimi zahvalnimi besedami vrne pravemu lastniku. Mogoče bi mu celo rekla: — Vaš prstan mi je prinesel srečo! — Pri vsem bi si mislila, da je s tem skončala družabno uljednost.

Pri tej misli mu postane vroče. Skoči na noge in odpre okno, da more vdihavati sveži pomladanski zrak.

Nekaj časa še hodi po sobi in zasledujejo ga nevesele in mučne misli. Konečno gre k počitku. —

In zatem je prišel čas, ko je od gospo Fiedler izvedel skoro vsak dan, da je bila skupaj z Miss Vautham. Že čez dva dni je prišla h gospoj Fiedlerjevi, ji prinesla velik šopek eveltie in jo je povabilo, da se ž njo pelje.

— Okrasite si svoje stanovanje, — ji pravi, izročivši eveltie, nekaj pa jih tudi daje gospodu doktorju. Ali je doma? Ali ga morem videti, predno se odpeljova? — jo vpraša.

Dewalla v resnici ni bilo doma in gospo Fiedler ji pravi, da je Dewall ob tem času vsak dan v uradu. Toda gospo ji obljeni, da bo okrasila tudi njegovo sobo ter dà potrebnha navodila svoji služkinji.

Nato pa se odpeljeta v okolico mesta. Gospo Fiedler ji vse pojasni in Miss Grace je zelo zadovoljna. V nekem odličnem hotelu prijeti tudi čaj, nato pa se zopet odpeljeta v mesto. Ko gospo Fiedler pred svojim stanovanjem stopi iz avtomobila, jo Miss Vautham vpraša:

— Ali bo sedaj gospod doktor doma?

Po njegovih navodilih ji pravi gospo, da najbrže dela še čez uro, ker je zelo zaposlen.

— Potem pa ga iskreno pozdravite in mu povejte, da mora v nedeljo brezpogojno z nami. Prosim, da mu to sporočite, kajti odreči mi ne sme. Prosim, vprašajte ga tudi, kateri večer je zopet prost, da gremo v gledališče. Sveda povabim tedaj tudi vas, milostljiva gospa.

Gospo Fiedler bi zelo rada šla v gledališče in ji zato obljeni, da ho o vsem tem govorila z doktorjem, kadar pride zopet domov.

Grace ji veselo prikima.

— Da, prosim vas, storite wse to. In, že le mogoče, naj me še danes telefonično obvesti, da morem naročiti ložo. In prav lepo ga pozdravite. Na svidenje! Jutri po kosilu pridemo zopet po vas, če vam je prav.

— O, in kako prav je bilo gospoj Fiedlerjevi. Z veseljem ji pridi. Grace ji je rekla, da hoče naslednjega popoldneva nakupiti več stvari in jo je prosila, ker pozna trgovine, da bi šla ž njo.

In to je še gospo Fiedlerjevo posebno veselilo. Iti kupovat — s tako bogatinko, ki bo najbrže kupila vse najboljše in najdražje — to je bil za njo prav poseben užitek.

Ko pride gospo Fiedler, rdeči lie in žareči oči, v svoje stanovanje, ji njenja služkinja pove, da je dr. Deawell pre četr let ure prisel domov. Ko odloži klubok, potrka na Dewallova vrata. Na njegov odziv vstopi in ga najde, ko je bil zaposlen z neko rizbo, katero je moral dogotoviti. Z nasmehom ji pogleda v vespeli obraz ter počaka na eveltie, ki so stale do prihodnjega dne na njegovih mizi.

— Gotovo so od Miss Vautham?

— Seveda, gospod doktor; sama jih je prinesla cel kup, vse so bili so ž njimi okrašene. In še posebno je naročila, da jih morate tudi nekaj dobiti. Moj Bog, saj dela in misli samo, kako bi vam npravila veselje. Škoda, da nočete o njej ničesar vedeti.

— Da, gospo Fiedler, res je škoda in pogosto mi je žal, to mi morete verjeti. Toda človek ne more prav nič za svoje občutke.

Gospodinja vzdihne.

— Najrajše bi bili prišla z menoj, ker je upala, da vas bo viden, toda rekla sem ji, da boste delali čez uro.

— To je bilo dobro, hvala! Ali ste se dobro zabavali?

— O, bilo je krasno.

In tedaj se ji odpre usta in pripoveduje mu o vsem, kar je doživel v družbi Miss Vauthamove in da bi šla jutri zopet z njo kušovat.

Sama sebi se bom zdela milijonarka, kajti gotovo bo kupila vse najboljše in najdražje. O, da — da ne pozabim, morate jo poklicati in ji povedati, kateri večer vam bo bilo prav, da bi šli v gledališče. Vzela bo celo ložo — tudi jaz smem iti z vsemi. Gospod doktor, prosim, poklicite jo in ji povejte, kako hočete. Sveda morate tudi vi določiti, v katero gledališče bi šli.

Dewall pa jo pogleda in zmaje z glavo.

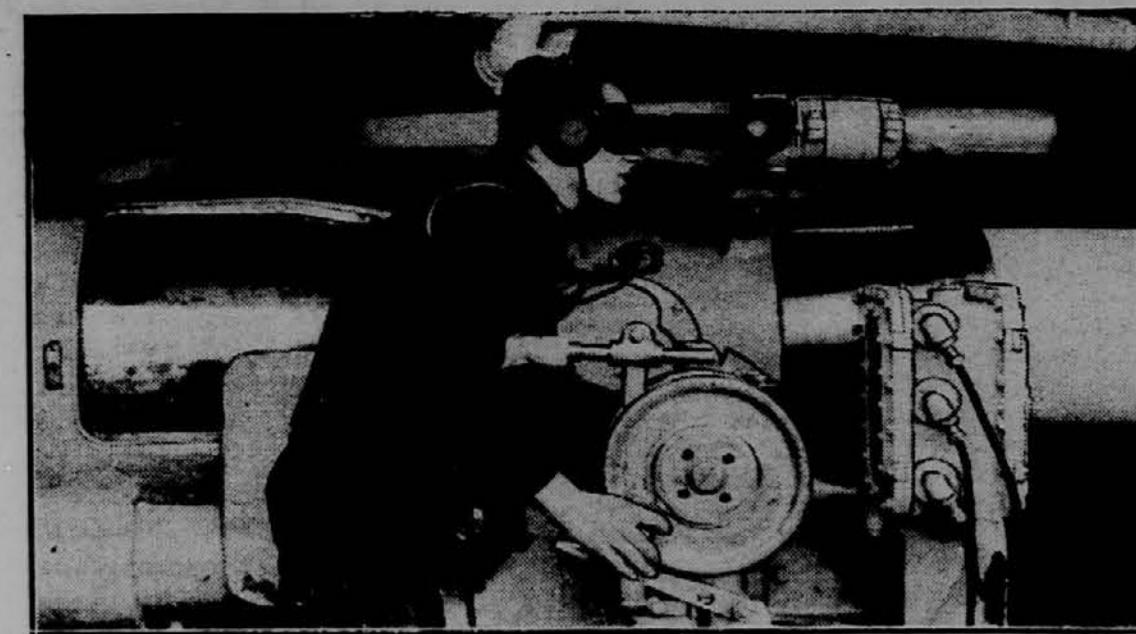
— To pa vendar ne gre, da bi jaz vedno za njo določeval.

— Toda ve, da se more le tako dobro zabavati. Storite ji to usluga. Saj je vsa srečna, ako je le v vaši družbi.

— Toda to je za njo nevarno, ker ne pride nikdar do miru. Za njo bi bilo mnogo boljše, ako se ne bi nikdar več videla. In tudi za mene — saj je tudi za mene mučno, da se moram tako hladno obnašati proti njej. Je vendar ženska in za mene je težko, da jo moram vedno zavračati.

(Dalje prihodnjih.)

ZE ZOPET NAPREDEK

S pomočjo najnovješje iznajdbe je mogoče eni sami osebi operirati topove na bojni ladji. Mornar meri po navodilih, ki jih dobi po telefonu od poveljnika bojne ladje.

Iz Jugoslavije.

Nenavadno reševanje sporov zaradi občinskega zemljišča.

Gora v plamenih.

Med Kruščevem, Prokulpljem in

Zaradi velikega pašnika ob reki Moravi se že dolga leta pravijo prebivalci vasi Lipe in so sedje iz Brežan. Pašnik ob reki je in smrekovi gyzdovi. V teh gozbih žo nekaj lastnina občine.

Lipe, ker pa je rekla Morava že nekajkrat izpremenila svoj tel in kmetijto so že ponovno proslili priključilo pašnikom brezanskih občin. si Brežani lastijo vse pašnik. S tem sporom imajo oblastna mogočnosti, da je dolgo vrsto let, vojaki občin vasi pa se vstavljam v tukajšnji občini.

pravila pa je zahtevala po 45 Dinara

pravila pa je